

ТАҚРИЗИ РОҲБАРИ ИЛМИЙ

ба диссертатсияи Сафарзода Манучехри Наҷот дар мавзуи «Телевизион – омили ҳамгирои чамъиятӣ-сиёсӣ (дар мисоли телевизионҳои вилояти Ҳатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ (6D050401 – Рӯзноманигорӣ)

Сафарзода Манучехри Наҷот зинаи бакалаври ихтисоси рӯзноманигории факултети журналистика ва тарҷумонии Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистон (ҳоло Донишгоҳи миллии Тоҷикистон) - ро соли 2000-ум, зинаи магистрии факултети филологияи тоҷик ва журналистикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакиро соли 2015 ва докторантураи (PhD)-и донишгоҳи мазкурро соли 2018 хатм кардааст.

Кори диссертационии ӯ роҷеъ ба муайян кардани мавқеи телевизионҳо дар фазои иттилоотии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муайян кардани функцияҳои ташаккули барномаҳои иттилоотӣ ва таҳлилий дар шабакаҳои телевизионӣ, дарки ҳусусиятҳои хоси воситаҳои пахши телевизионӣ, омӯхтани захираҳои интегралии телевизион, доираи пахши сӯҳбати сиёсии телевизионӣ ба яке аз мавзуъҳои мубрам, мусир ва то имрӯз пажуҳишнашудаи журналистикаи тоҷик бахшида шудааст.

Масъалаи мазкур, ки муваффақият, мушкилоту монеа ва дурнамои фаъолияти телевизионҳои минтақаӣ, маҳсусан барномаҳои ҳусусияти иҷтимоӣ-сиёсидоштаро дар ин телевизионҳо баррасӣ мекунад, мавзуи нав буда, нахустин маротиба ба таври фарогир дар илм таҳқиқ мешавад.

Дар кори диссертационӣ аввалин маротиба нақш, арзиш ва вазифаҳои муассисаҳои телевизиони маҳаллӣ дар системаи ВАО-и Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳусусиятҳои ташаккули жанрҳои журналистикаи телевизионии муассисаҳои телевизионии ғайриҳукуматӣ, ҳамзамон, телевизионҳои давлатӣ бо соҳторҳои он таҳлил мегарданд. Мавриди

зикр аст, ки телевизион, матбуот ва радио – воситаҳои таъсирбахши фаъолсозии равандҳои асосии демократия, инчунин ҷалби таваҷҷуҳӣ аҳолӣ ба муҳокима ва ҳалли мушкилоти рӯзгор ва ташаккули афкори ҷомеа мебошанд. Аз ин лиҳоз, омода ва пахш намудани барномаҳои хусусияти иҷтимоӣ-сиёсидашта, маҳсусан, барномаҳое, ки дар жанри сӯҳбати сиёсӣ омода шудаанд, мавзуи асосии диссерватсияро ташкил медиҳанд.

Муҳиммияти мавзуи диссерватсия вобаста ба он аст, ки садою симо – воситай муассиру корагари фаъолгардонии равандҳои асосии демократия, ҷалбу ҷазби таваҷҷуҳӣ аҳолӣ ба муҳокимаю баррасӣ ва ҳалли мушкилоти доги рӯз буда, афкори умуро ташаккул медиҳанд. Дар байни ВАО вобаста ба дастрасӣ ва самаранокӣ симо (телевизион) мавқеи муҳимро ишғол мекунад. Имрӯз тақрибан оилаю хонаводае мавҷуд нест, ки дар он аз симо (телевизион) истифода накунанд.

Ҷанбаи татбиқ ва арзишу аҳамияти амалии таҳқиқ, пеш аз ҳама, дар он аст, ки натиҷаҳои бадастомада метавонанд ба сифати сарчашмаи илмӣ истифода шаванд ва ҳамчунин, ба ҳайси як заминаи назарӣ барои пажуҳишҳои минбаъда хизмат намоянд. Хулосаҳои бадастомада ва маводи дар рисола коркарду таҳқиқшуда метавонанд ҷиҳати беҳтар гардидани кори кормандони телевизионҳои минтақавӣ, омода ва пахш намудани барномаҳои хусусияти сиёсидашта, курсу семинарҳо ва таҳияи китобҳои дарсӣ мусоидат намоянд.

Ҳамзамон, ҷомеаи журналистӣ ва шабакаҳои телевизионӣ метавонанд дар татбиқи сиёсати иттилоотӣ ва стратегияҳои идории худ аз хулоса ва натиҷаҳои диссерватсия истифода намоянд.

Маводи кори диссерватсиониро барои таълими фанҳои асосҳои журналистика ва муқаддимаи ихтисос дар мактабҳои олий ва низоми такмили ихтисоси кормандони соҳаи телевизион ва радиошунавонӣ истифода бурдан мумкин аст. Масъалаҳо ва концепцияҳои илмии дар диссерватсия барои ҳимоя пешниҳодшаванда аз нигоҳи илмӣ муҳим ва арзишманд мебошанд. Қобили зикр аст, ки ба сифати осори назарии

таҳқиқ на танҳо асарҳои олимони ватанӣ, балки хориҷӣ низ васеъ истифода гардидаанд. Яке аз маҳсусиятҳои кори диссертационӣ дар он зоҳир мегардад, ки Сафарзода М.Н. тавонистааст оид ба ҳамаи нуктаҳо ва маълумоти пешниҳодкардааш баҳси илмӣ ба вучуд орад, онҳоро зери суол ва шубҳа қашад, мавқеъ ва нигоҳи муаллифиро дар ин замина ба миён орад. Далелҳои истифодашуда эътиимодбахшанд. Ҳангоми таҳлил муносибат ба мавзуъ дуруст ва қасбӣ буда, аз маҷрои зарурӣ берун нашудааст. Аз лиҳози тартиб кори диссертационӣ ба талаботи пешниҳодкарда мувоғиқат мекунад.

Диссертация аз муқаддима, 2 боб бо фарогирии фаслҳо, хулоса, тавсихо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқ, рӯйхати адабиёт ва нашри таълифоти илмӣ дар мавзуи диссертация иборат аст.

Дар муқаддимаи кори диссертационӣ аҳаммияти мавзуи таҳқиқ, дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқ бо барномаҳо ва ё мавзуъҳои илмӣ, мақсади таҳқиқ, вазифаҳои таҳқиқ, объекти таҳқиқ, предмети таҳқиқ, асосҳои назарии таҳқиқ, асосҳои методологии таҳқиқ, навғонии илмии таҳқиқ, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳаммияти назарӣ ва амалии таҳқиқ, мутобиқати диссертация бо шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шаҳсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқ, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертация, интишорот аз рӯйи мавзуи диссертация, соҳтор ва ҳаҷми диссертация қайд гардидааст.

Боби аввали диссертация **«Моҳияти иҷтимоӣ ва ҳамгирии фаъолият дар телевизион»** унвон гирифта, аз 3 фасл иборат мебошад. Фасли аввали боби якum «Маҳсусиятҳои фаъолияти чамъиятию сиёсии телевизион» ном дошта, роҷеъ ба ин раванд таҳқиқ сурат мегирад. Дар фасли дуюми боби якum – «Муошират – омили муҳимми танзими муносибатҳои чамъиятий» матраҳ гардидааст. Фасли сеюми боби аввали кор «Дискурс ва маҳсусиятҳои он дар телевизион» унвон гирифта, муаллиф дар ин фасл вобаста ба маҳсусиятҳои сухбати сиёсӣ дар телевизион маълумот додааст.

Боби дуюм «Ташаккули шабакаҳои телевизионӣ дар вилояти Хатлон ва ҷанбаъҳои фаъолияти онҳо» аз 3 фасл иборат аст. Дар фасли якуми боби дуюм «Пайдоиш ва ташаккули шабакаҳои телевизионӣ дар вилояти Хатлон ва маҳсусиятҳои фаъолияти онҳо» таҳқиқ мешавад. Масъалаи «Тавсифи хусусиятҳои барномаҳои шабакаҳои телевизионӣ» дар фасли дуюми боби дуюм таҳқиқ мегардад. Дар фасли сеюми боби дуюм таҳти унвони «Имкониятҳои жанрии барномаҳои телевизионӣ ҳамчун омили ҳамгироӣ» масоили барномаҳои телевизионӣ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифтаанд. Дар хуносай диссертатсия натиҷаҳои таҳқиқоти анҷомёфта ба таври муҳтасар нисбат ба ҳар боб дар алоҳидагӣ зикр гардида, баъзе тавсия ва пешниҳодҳои муаллифӣ манзур гардидаанд. Хуносай тавсияҳои Сафарзода М.Н. касбӣ буда, баёнгари мундариҷаи диссертатсия ҳастанд ва бо маводи зиёди назариявию амалӣ ва далел асоснок гардидаанд.

Чунин гузориши масъала дар худ аҳамият ва арзишмандии хосаро фаро гирифта, барои ҳалли бисёр масъалаҳои раванди рӯзноманигорӣ мусоидат карда метавонад. Нуқтаҳои асосӣ ва натиҷаҳои кори таҳқиқии Сафарзода М.Н. барои ҳалли баъзе масъалаҳои иҷтимоӣ низ мусоидат карда метавонад.

Тадқиқи Сафарзода М.Н. барои ташаккули барҳӯрди нав дар рӯзноманигорӣ вобаста ба ҳамчун омили ҳамгирои чамъияти – сиёсӣ будани симо (телевизион) мусоидат карда метавонад ва натиҷаҳои санчишу тасвиби амалии натиҷаҳои таҳқиқ дурустии нуктаҳои асосии назариявии онро тасдиқ менамоянд.

Дар баробари анҷом додани кори илмӣ-таҳқиқиаш Сафарзода М.Н. ба тариқи фаъолона ба корҳои омӯзишию парваришӣ бо мақсади такмилу афзоиши малака ва маҳоратҳои педагогии худ сафарбар шуда, худро ҳамчун омӯзгори муваффақ оид ба силсилаи фанҳои рӯзноманигорӣ нишон додааст.

Мазмуну моҳияти асосии диссертатсия дар 1 китоби дарсӣ, 1 дастури таълимӣ, 9 мақола, аз ҷумла, 6 мақола дар мачаллаҳои илмиӣ тақризшавандай Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос шудаанд.

Автореферат ва мақолаҳои чопнамудаи муаллиф ба дараҷаи зарурӣ мундариҷаи диссертатсияро инъикос мекунанд. Бо назардошти сифатҳои зикршудаи шаҳсии муаллиф, қобилияту маҳорат ва омодагии ӯ ба кори илмию таҳқиқии мустақил ҳамчун роҳбари илмӣ ҷунин меҳисобам, ки кори диссертатсионии Сафарзода Манучехри Начот дар мавзуи «Телевизион – омили ҳамгироии ҷамъиятӣ-сиёсӣ (дар мисоли телевизионҳои вилояти Ҳатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ (6D050401 – Рӯзноманигорӣ) анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст ва онро барои баррасӣ дар зинаҳои баъдӣ ва ҳимоя тавсия менамоям.

Роҳбари илмӣ:

номзади илми филология,
дотсент, мудири кафедраи
телевизион ва радиошунавонии
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Гулов С.Н.

Нишонии ташкилот: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шахри Душанбе, ҳ. Рӯдакӣ, 17,
Телефон: [+992]935676035,
E-mail. gulsang@mail.ru

Имзои Гулов Сангин Нуровичро таъсисӣ менамоям:
сардори раёсати кадрҳо ва корҳои маҳсуси
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
«21 » 02 соли 2022.

Тавқиев Э.Ш.